

Jońca E. 1989. *Książański Park Krajobrazowy. Przewodnik przyrodniczo-krajoznawczy*. Wyd. PTTK „Kraj”, Warszawa.

Limpricht W. 1944. *Kalkpflanzen des Bober – Katschbachgebirges und seiner Vorlagen*. Englers Bot. Jahrb. 73 (4): 375–417.

Schube T. 1903. *Die Verbreitung der Gefäßpflanzen in Schlesien preussischen und österreichischen*. Breslau.

Nowe stanowiska turzycy *Davalla Carex davalliana* w Polsce Środkowej

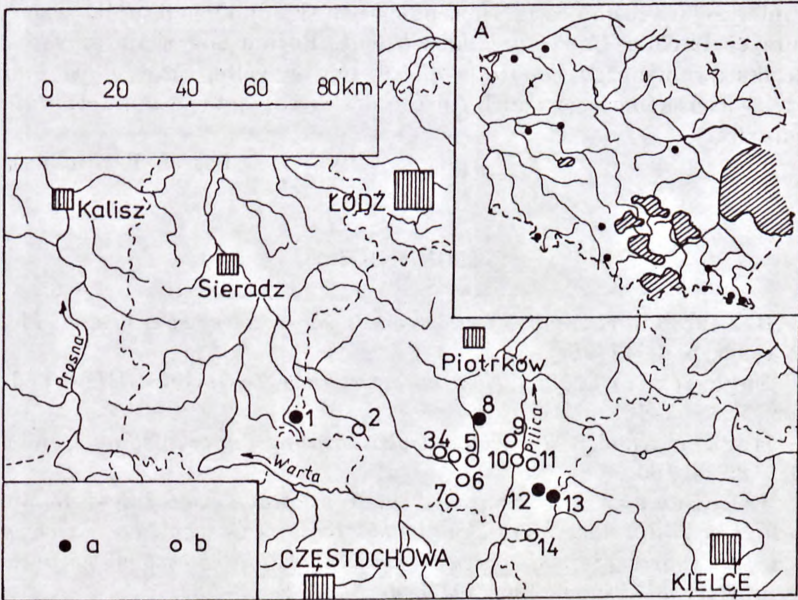
Turzycza *Davalla Carex davalliana* należy do licznej grupy gatunków torfowiskowych, które w wyniku osuszania i zagospodarowywania torfowisk w najbliższym czasie będą w Polsce zagrożone wymarciem (Zarzycki, Szelağ 1992). W Polsce jest ona rzadkim składnikiem roślinności łąk i torfowisk. Większość jej stanowisk znajduje się na Lubelszczyźnie oraz w południowej części Polski (ryc. 1). W Polsce Środkowej stwierdzono dotychczas tylko 10 stanowisk tej rośliny (ryc. 1). Podczas badań roślinności, porastającej mokradła tego regionu, odkryto 4 nowe stanowiska *Carex davalliana*:

1. **Czarna Różga**, gm. Przedbórz, woj. piotrowskie. Turzycza *Davalla* rośnie na silnie podtopionej łące znajdującej się pomiędzy korytem Czarnej Włoszczowskiej a wschodnim skrajem uroczyska Czarna Różga (Nadl. Przedbórz). Występują tam również m.in.: kozłek całolistny *Valeriana simplicifolia*, dziewięciornik błotny *Parnassia palustris* i czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis*.

2. **Kajetanów**, gm. Przedbórz. Kolejne stanowisko tej rośliny znaleziono na łące leżącej około 0,5 km na wschód od zabudowań Kajetanowa i 1,5 km na północny zachód od stanowiska opisanego powyżej. Kilkadziesiąt kęp turzycy *Davalla* rośnie na wilgotnej, koszonej łące obok takich gatunków, jak: bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, storczyk szerokolistny *Orchis latifolia*, kozłek całolistny i turzycza obła *Carex diandra*.

3. **Bęczkowice**, gm. Łęki Szlacheckie, woj. piotrowskie. Na torfowisku położonym w dolinie Luciaży znaleziono dwa skupienia turzycy *Davalla*, liczące po kilkanaście kęp. Występuje tu również kilka innych rzadkich roślin torfowiskowych, m.in.: lipiennik Loesela *Liparis loeselii*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris* i mchy: krzywosz lśniący *Tomenthypnum nitens* oraz bagnik zdrojowy *Philonotis fontana*. Torfowisko to planuje się objąć ochroną rezerwatową.

4. **Skoczylasy**, gm. Kielczyglów, woj. sieradzkie. Na skarpie doliny źródłowego odcinka Niecieczy leży niewielkie torfowisko źródłiskowe

Ryc. 1. Rozmieszczenie turzycy *Davalla* w Polsce Środkowej: a – stanowiska nie publikowane, b – stanowiska publikowane. – Distribution of *Carex davalliana* in Central Poland: a – sites not published, b – sites published. Wykaz stanowisk – The list of sites: 1 – Skoczylasy, gm. Kielczygłów, woj. sieradzkie, 2 – Chorzenice, gm. Sulmierzyce, woj. piotrkowskie (Jakubowska-Gabara 1989), 3 – Kuźnica, gm. Kodrąb, woj. piotrkowskie (Hereźniak 1972), 4 – Chamborowa, gm. Kodrąb, woj. piotrkowskie (Hereźniak 1972), 5 – Kodrąb, woj. piotrkowskie (Hereźniak 1972), 6 – Zapolice, gm. Kodrąb, woj. piotrkowskie (Hereźniak 1972), 7 – Kobile Wielkie, woj. piotrkowskie (Fagasiewicz 1959), 8 – Bęczkowice, gm. Łęki Szlacheckie, woj. piotrkowskie, 9 – Bąkowa Góra, gm. Ręczno, woj. piotrkowskie (Witosławski 1988), 10 – Grobla, gm. Przedbórz, woj. piotrkowskie (Fagasiewicz 1959), 11 – Trupień, gm. Przedbórz, woj. piotrkowskie (Fagasiewicz 1959), 12 – Czarna Różga, gm. Przedbórz, woj. piotrkowskie, 13 – Kajetanów, gm. Przedbórz, woj. piotrkowskie, 14 – Kluczewsko, gm. Kluczewsko, woj. piotrkowskie (Błaszczuk 1959). A – Rozmieszczenie turzycy *Davalla* w Polsce (wg *Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce* pod red. A. Zając i U. Zając, w druku. – A – Distribution of *Carex davalliana* in Poland (according to *Atlas of vascular plants distribution in Poland*, eds A. Zając and U. Zając in print)

z interesującą roślinnością. Najcenniejszym składnikiem jest płat zespołu turzycy *Davalla Caricetum davallianae*. Rośnie ona w towarzystwie kozłka dwupiennego *Valeriana dioica*, turzycy żółtej *Carex flava*, storczyka szerokolistnego i mchu próchniczka bagiennego *Aulacomnium palustre*.

Leszek Kucharski

PIŚMIENNICTWO

Błaszczyk H. 1959. *Flora powiatu włoszczowskiego*. Fragm. Flor. et Geob. 5, 1: 47–96.

Fagasiewicz L. 1959. *Notatki florystyczne*. Zesz. Nauk. Uniw. Łódz. ser. 2, 6: 53–56.

Hereźniak J. 1972. *Zbiorowiska roślinne doliny Widawki*. Mon. Bot. 35: 3–160.

Jakubowska-Gabara J. 1989. *Nowe stanowiska interesujących gatunków roślin naczyniowych w Belchatowskim Okręgu Przemysłowym oraz ich zagrożenie pod wpływem oddziaływania inwestycji górniczo-energetycznej*. Fragm. Flor. et Geob. 34, 1–2: 53–73.

Witosławski P. 1988. *Tofieldia calyculata (L.) Whib. i inne interesujące gatunki z okolic Bąkowej Góry na Wzgórzach Radomszczańskich*. Fragm. Flor. et Geob. 33, 1–2: 3–10.

Zarzycki K., Szelaż Z. 1992. *Czerwona lista roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce*. W: *Lista roślin zagrożonych w Polsce* (red. Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z). Inst. Bot. im. W. Szafera, PAN, Kraków, ss. 87–98.

Stanowisko przyłaszczki pospolitej *Hepatica nobilis* w Górach Stołowych

Przyłaszczka pospolita *Hepatica nobilis* (*Hepatica triloba*), gatunek spotykany w Polsce na nizu w cienistych lasach liściastych i mieszanych, w górach występuje rzadko (Szafer i in. 1988). W Europie jest szeroko rozprzestrzeniona na całym kontynencie, z wyjątkiem krańców północnych i południowych. Rośnie w runie lasów, w zagajnikach i zaroślach. W niektórych krajach, gdzie jest zagrożona, została objęta ochroną prawną (Volak i Stodola 1983). W Górach Stołowych nie była notowana ani przez botaników niemieckich (Schuhe 1903), ani polskich (Pender msc.)